

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-150>

УДК 657.12

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЛОГІСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЗА МСФЗ

ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE ACCOUNTING POLICY OF LOGISTICS COMPANY UNDER IFRS

Ромашко Ольга Миколаївнакандидат економічних наук, доцент,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3466-3489>**Черевань Анастасія Анатоліївна**здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-5929-259X>**Romashko Olha, Cherevan Anastasiia**

State University of Trade and Economics

У статті розкрито сучасний стан логістичної галузі в Україні. Охарактеризовано основні об'єкти облікової політики логістичних підприємств, зокрема основні засоби, оренда, запаси, доходи та витрати у розрізі собівартості наданих послуг. Описано інформацію, яка має висвітлюватись в обліковій політиці та фінансовій звітності логістичних компаній щодо вищеперерахованих об'єктів згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності. Надано рекомендації щодо формування деяких складових облікової політики за МСФЗ і робочого плану рахунків, щодо якого, зокрема, запропоновано введення аналітичних рахунків у розрізі отриманих доходів та здійснених витрат за кожним видом послуг. Ці рекомендації та пропозиції можуть бути використані логістичними компаніями при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності з метою надання усім користувачам повної, зрозумілої, корисної та доречної інформації.

Ключові слова: облікова політика, облікові оцінки, звітність, логістичне підприємство, міжнародні стандарти фінансової звітності.

Logistics is an important component of the efficient functioning of the global economy. The current market conditions are characterized by the constant emergence of risks, threats, challenges and obstacles that significantly affect the operations of Ukrainian logistics companies. However, the growing need for the continuous movement of goods and services between continents and countries provides companies with various opportunities and prospects for global development. Entering international markets for companies is accompanied by the need to maintain accounting and prepare financial statements in accordance with uniform principles, such as International Financial Reporting Standards. Their use will help attract investors and increase the number of stakeholders, partners, customers and other users of financial information. The basic principles, rules and practices of accounting and reporting are set out in the company's accounting policy, which is a key tool in creating a unified accounting system for the company. Each company has its own peculiarities that should be taken into account when formulating the accounting policy. Therefore, the purpose of this study is to disclose the main organizational and methodological aspects of the accounting policy of a logistics company in accordance with IFRS. In the course of the study, general scientific methods were used, in particular, methods of abstraction, theoretical generalization and comparison to reveal the essence of accounting policy and its components, review of the regulatory framework and special sources. Induction, deduction, observation, and special methods were used to study the specific accounting objects of logistics companies and the peculiarities of reflecting information about them in accounting policies and reports. The paper characterizes the organizational and methodological aspects of forming an accounting policy at an enterprise in accordance with IFRS and compares them with Ukrainian regulations and standards. The author reveals the peculiarities of accounting for specific accounting items for logistics companies, such as fixed assets, lease, inventories, income and expenses in terms of the cost of services rendered. With respect to these objects, the

author substantiates the list of information that should be contained in the accounting policy and relevant annexes thereto, and also emphasizes the importance of forming a chart of accounts and maintaining analytics, for which proposals were made in the context of income and expense accounts. The practical significance of this work lies in the development of recommendations and proposals for improving the accounting policy of logistics companies. They can be used in existing enterprises in this industry for more efficient management.

Keywords: accounting policy, accounting estimates, reporting, logistics company, international financial reporting standards.

Постановка проблеми. Логістична галузь відіграє невід’ємну роль у забезпеченні ефективності, безперервності та стабільності ланцюгів постачання. Незважаючи на усі виклики й перешкоди, українські логістичні компанії пристосувались до нових умов діяльності, демонструючи стійкість, потужний потенціал і перспективи подальшого розвитку.

Згідно дослідження YouControl, серед 1000 найбільших українських компаній за чистими доходами у 2023 році у галузі транспорту і логістики є 31 підприємство, загальний дохід яких становив 286,9 млрд грн [1]. Тобто галузь відновлюється й інтегрується у транспортно-логістичну європейську та глобальну мережу [2]. Зростання попиту на міжнародні перевезення зумовлює потребу у географічній диверсифікації діяльності підприємств, що безпосередньо впливає на бухгалтерський облік та звітність, головні положення щодо яких містяться в обліковій політиці. Для логістичних компаній, які прагнуть вийти на глобальні ринки, важливим є використання Міжнародних стандартів фінансової звітності, за допомогою яких вони можуть надати різним клієнтам, партнерам та інвесторам повну, прозору та порівнянну інформацію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні аспекти формування облікової політики за Міжнародними стандартами фінансової звітності досліджувались багатьма вченими. Так, наприклад, Косташ Т. В. у своїй роботі розглядає актуальні питання переходу вітчизняних підприємств на МСФЗ та розкриває особливості процесу формування облікової політики за МСФЗ [3]. Ромашко О. М., Татенко Н. Ю., Татенко М. Ю. досліджують основні проблемні аспекти обліку оренди за МСФЗ та шляхи їх вирішення [8]. Воробець Є. О. зосереджує увагу на управлінському обліку витрат у міжнародній логістиці та формуванні собівартості логістичних послуг [12].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність різних наукових праць щодо особливостей облікової політики за МСФЗ, окремі питання організації та методології у компаніях логістичної галузі

не достатньо розкриті, що зумовлює потребу в подальшому дослідженні.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження організаційних та методологічних аспектів облікової політики логістичного підприємства за МСФЗ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Впродовж останнього десятиріччя, значна частина суб’єктів господарювання перейшла на складання звітності за міжнародними стандартами. У перехідному періоді однією із обов’язкових умов є формування облікової політики підприємства. Цей процес потребує багато професійних суджень та подолання проблем як теоретичного так і практичного характеру.

Як зазначає Косташ Т. В. «фінансова звітність складена згідно МСФЗ дає змогу об’єктивно оцінити стан підприємства за міжнародними критеріями та приймати обґрунтовані управлінські рішення, її зможуть перевірити та підтвердити провідні світові аудиторі, а отже, є безпосереднім фактором зростання інвестиційної привабливості і прямим стимулом ефективного розвитку підприємства, яке отримує міжнародне визнання та репутацію серйозного партнера» [3, с. 136].

Задля ефективного управління на підприємстві має бути єдина облікова система, інструментом забезпечення якої є облікова політика. Згідно з МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» облікові політики – це конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практики, застосовані суб’єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності, а облікові оцінки – це грошові суми у фінансовій звітності, які мають невизначеність оцінки [4]. Міжнародними стандартами не затверджено певної форми й структури документу, в якому будуть закріплені основні положення облікової політики, тому логістична компанія має розробити його самостійно, дотримуючись вимог МСФЗ і враховуючи особливості діяльності та професійне судження управлінського персоналу.

Розглянемо основні організаційні та методологічні аспекти облікової політики логістич-

ного підприємства. Під час розробки облікової політики компанія має обрати облікові політики шляхом застосування МСФЗ, яке конкретно застосовується до певної операції, події чи умови, а якщо такого МСФЗ немає, то застосувати судження, що враховує вимоги МСФЗ з подібними чи пов'язаними питаннями, положення Концептуальної основи фінансової звітності, а також найостанніші положення інших органів, що розробляють та затверджують стандарти з подібною концептуальною основою, або іншу літературу з бухгалтерського обліку та прийняті галузеві практики [4].

У МСБО 1 «Подання фінансової звітності» передбачено, що суб'єкт господарювання у примітках до фінансової звітності розкриває свої суттєві облікові політики, у тому числі основу (або основи) оцінки, застосовані при складанні фінансової звітності, та інші застосовані облікові політики, що є доречними для розуміння фінансової звітності, а також інформацію про судження, що їх застосовував управлінський персонал у процесі застосування облікових політик суб'єкта господарювання та які мають найсуттєвіший вплив на суми, визнані у фінансовій звітності [5]. Тобто на відміну від українських положень та стандартів, за МСФЗ облікові політики та облікові оцінки розкриваються у примітках до фінансової звітності, а не в окремому документі, однак певної заборони щодо створення останнього у МСФЗ немає.

Треба зауважити, що суб'єкт господарювання має обирати та застосовувати свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій та умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких різні політики можуть бути доречними, а якщо МСФЗ вимагає або дозволяє таке визначення категорій, слід обирати прийнятну облікову політику та послідовно застосовувати її до кожної категорії [4].

Особливим об'єктом обліку компаній логістичної галузі є основні засоби. Такі суб'єкти господарювання можуть надавати послуги з вантажного перевезення, використовуючи різні види транспорту, такі як автомобільний, залізничний, морський, повітряний тощо, найпоширенішим серед яких є перший. Великі підприємства зазвичай мають власний автопарк, який налічує автомобілі різних типів та вантажопідйомності. Також у власності таких компаній можуть бути складські приміщення, які використовуються для надання актуаль-

них у сучасних умовах послуг складської логістики, серед яких, наприклад, можна виділити зберігання вантажів на складі. Згідно МСБО 16 «Основні засоби» суб'єкт господарювання щодо оцінки після визнання має обирати своєю обліковою політикою або модель собівартості, або модель переоцінки, і йому слід застосовувати цю політику до всього класу основних засобів [6]. Підприємство може обрати певну модель, враховуючи професійне судження, однак, зважаючи на особливості логістичної діяльності, ми вважаємо, що для обліку, наприклад, автомобілів та складів можна використовувати модель собівартості. Також облікова політика повинна містити інформацію щодо строків корисного використання й обраного методу амортизації основних засобів, серед яких відповідно до МСБО 16 виділяють прямолінійний метод, метод зменшення залишку та метод кількості одиниць продукції. На практиці логістичні компанії обирають прямолінійний метод. Щодо основних засобів у примітках необхідно також розкрити інформацію, яка є результатом змін в оцінках стосовно: сум ліквідаційної вартості; оцінених витрат на демонтаж, переміщення чи відновлення об'єктів основних засобів; строків корисного використання; та методів амортизації [6].

Логістичні компанії у власності можуть не мати транспорту для залізничних, морських та повітряних перевезень, або складів у різних частинах країни, але для здійснення діяльності можуть орендувати ці основні засоби. Для обліку та складання фінансової звітності у розрізі операцій оренди використовується МСФЗ 16 «Оренда», згідно якого орендар застосовує цей стандарт до своєї оренди або ретроспективно до кожного попереднього звітного періоду, поданого із застосуванням МСБО 8, або ретроспективно з визнанням кумулятивного наслідку першого застосування МСФЗ 16 [7]. У рамках МСФЗ 16 для орендаря є проблемні питання щодо визначення строку оренди та ставки дисконтування, для вирішення яких в обліковій політиці необхідно: прописати критерії для визначення строку оренди та суттєві економічні вигоди, які б чітко вказували, що строк оренди буде продовжений; закріпити ставки дисконтування [8, с. 215].

Ще одним важливим об'єктом обліку для логістичних підприємств є запаси. Так, наприклад, для здійснення технічного обслуговування чи ремонту рухомого складу автотранспортних засобів, використовуються різні

паливно-мастильні матеріали, автомобільні шини, акумулятори, деталі тощо. Відповідно до МСБО 2 «Запаси» у фінансовій звітності слід розкривати облікові політики, прийняті для оцінки запасів, включаючи використані формули собівартості [9]. Серед методів визначення собівартості виділяють метод стандартних витрат і метод роздрібних цін, а серед формул собівартості – конкретну ідентифікацію собівартості, формули «перше надходження – перший видаток» (ФІФО) та середньозваженої собівартості [9]. Щодо обліку списання паливно-мастильних матеріалів в Україні законодавчо передбачені певні норми витрат палива, які розраховуються підприємством та залежать від типу автомобіля, пори року, завантаженості тощо, тому вважаємо, що для даного виду запасів доцільно використовувати метод стандартних витрат. Вибуття інших взаємозамінних запасів можна здійснювати за формулою ФІФО або середньозваженої собівартості.

Результатом надання логістичних послуг для компанії є отримання доходу, облік якого регулюється МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами», згідно якого суб'єкт господарювання, використовуючи п'ятикрокову модель, визнає дохід унаслідок передачі обіцяних товарів або послуг клієнтам у сумі, що відображає компенсацію, на яку підприємство очікує мати право в обмін на ці товари або послуги [10]. Особливістю надання логістичних послуг є те, що транспортна послуга та складська послуга можуть розглядатися як окремі зобов'язання щодо виконання, якщо клієнт може отримати вигоду від кожної з них окремо, але постачальник логістичних послуг, наприклад, може об'єднати послуги з доставки та страхування, які можуть бути глибоко інтегровані, а отже, не відрізнятися одна від одної, що означає єдине зобов'язання щодо виконання [11].

У примітках в контексті облікових політик, оцінок та суджень згідно з МСФЗ 15 необхідно розкрити наступне:

1) обрати метод оцінювання прогресу на шляху до повного задоволення зобов'язання – метод оцінки за результатами та метод оцінки за ресурсами, серед яких, ми вважаємо, для логістичних підприємств краще обрати перший;

2) пояснити судження, а також зміни в судженнях, які істотно впливають на визначення величини та часу отримання доходу від звичайної діяльності від договорів з клієнтами, використаних при визначенні обох таких величин:

а) часу задоволення зобов'язання щодо виконання: методи, використані для визнання доходу від звичайної діяльності, та пояснення того, чому застосовані методи забезпечують достовірне відображення передачі товарів або послуг;

б) ціна операції та суми, що розподіляються на зобов'язання щодо виконання, а саме: визначення ціни операції, яка включає в себе, зокрема, оцінку змінної компенсації, коригування компенсації з урахуванням впливу часової вартості грошей та оцінку негрошової компенсації; оцінювання того, чи є оцінка змінної компенсації обмеженою; розподіл ціни операції, у тому числі оцінки окремо взятих цін продажу обіцяних товарів чи послуг, а також розподіл знижок та змінної компенсації на конкретні частини договору (якщо це може бути застосовано); та оцінювання зобов'язань щодо повернення, відшкодування та інших подібних зобов'язань [10].

Важливим елементом облікової політики логістичної компанії є витрати, зокрема собівартість наданих послуг. Серед МСФЗ немає окремого стандарту, який би регулював визнання витрат, їх оцінку та класифікацію, особливості формування собівартості, розкриття інформації тощо, однак деяка інформація щодо витрат, які пов'язані з конкретним об'єктом обліку, наведена в положеннях Концептуальної основи фінансової звітності та різних стандартів, таких як, наприклад, МСБО 1 «Подання фінансової звітності», МСБО 2 «Запаси», МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 23 «Витрати на позики» тощо. На нашу думку, попри відсутність окремих рекомендацій щодо розкриття інформації про даний об'єкт обліку, логістичне підприємство має закріпити у своїй обліковій політиці наступне:

1) класифікацію прямих і непрямих, змінних і постійних загальновиробничих витрат та базу їх розподілу;

2) метод калькулювання собівартості: існує кілька методів, які використовуються для цього, кожен з яких має свої особливості та переваги – традиційний облік витрат або метод повної собівартості (full costing), облік за видами діяльності (Activity-Based Costing, ABC), метод змінних витрат (Variable costing), метод калькулювання витрат на основі замовлень (Job Order Costing), процесний облік витрат (Process Costing), метод калькулювання собівартості на основі рентабельності (Target Costing) [12]. Управлінський персонал має обрати той метод, який якнайбільше

відповідає особливостям діяльності компанії, видам та кількості послуг, які надаються.

3) калькуляційні одиниці, наприклад, такі як: тонно-кілометр, контейнер-кілометр, вартість перевезення, замовлення (рейс), одиниця продукції, логістична одиниця тощо [12].

4) статті калькуляції для кожного виду послуг (послуги з перевезення за кожним видом транспорту, складські послуги, митно-брокерські послуги тощо). Українські логістичні компанії за основу можуть взяти статті калькуляції, які запропоновані в Методичних рекомендаціях із формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті [13], та врахувавши власну специфіку, прописати їх перелік в обліковій політиці.

Для ефективного бухгалтерського обліку та складання на його основі достовірної фінансової звітності на логістичному підприємстві повинен бути розроблений план рахунків, який має бути обов'язковим додатком до облікової політики. Оскільки МСФЗ створені саме для регламентації принципів формування звітності, а не ведення обліку, тому у них не передбачено певного стандартного переліку рахунків, але і не заборонено використання компаніями рахунків, які законодавчо затверджені в країнах їх походження.

Основною діяльністю логістичних компаній є здійснення перевезень різними видами транспорту, а також надання складських

послуг, тому управлінському персоналу важливо мати повну й точну інформацію щодо отриманих доходів та здійснених витрат за кожним видом послуг. У табл. 1 наведено пропозиції щодо можливих субрахунків для аналітичного обліку доходів від реалізації логістичних послуг та їх собівартості з використанням українського Плану рахунків активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [14].

Запропоновані аналітичні рахунки дають змогу логістичним підприємствам визначати ефективність їх роботи та розрахувати фінансовий результат у розрізі кожного виду робіт та послуг.

Висновки. Підсумовуючи вищенаведене, можна зробити висновки, що облікова політика логістичних підприємств має свої організаційні та методологічні особливості, зумовлені специфікою діяльності даної галузі. Згідно з МСФЗ суб'єкт господарювання має розкрити облікові політики, облікові оцінки та суттєві судження у примітках до фінансової звітності, однак вважаємо, що на підприємстві також буде доцільно створити окремий документ та додатки до нього, в яких висвітлюватиметься не лише інформація, потрібна для складання звітності, а і положення щодо ведення бухгалтерського обліку. Особливу увагу логістичній компанії у своїй обліковій політиці слід звернути на такі статті, як осно-

Таблиця 1

Аналітичний облік доходів та витрат основної діяльності логістичного підприємства

Субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» до рахунку 70 «Доходи від реалізації»		Субрахунок 903 «Собівартість реалізованих послуг» до рахунку 90 «Собівартість реалізації»	
Субрахунки 2-го порядку		Субрахунки 2-го порядку	
Шифр	Назва	Шифр	Назва
7031	«Дохід від реалізації послуг з перевезення автомобільним транспортом»	9031	«Собівартість реалізованих послуг з перевезення автомобільним транспортом»
7032	«Дохід від реалізації послуг з перевезення залізничним транспортом»	9032	«Собівартість реалізованих послуг з перевезення залізничним транспортом»
7033	«Дохід від реалізації послуг з перевезення морським транспортом»	9033	«Собівартість реалізованих послуг з перевезення морським транспортом»
7034	«Дохід від реалізації послуг з перевезення повітряним транспортом»	9034	«Собівартість реалізованих послуг з перевезення повітряним транспортом»
7035	«Дохід від реалізації складських послуг»	9035	«Собівартість реалізованих складських послуг»

Джерело: сформовано авторами

вні засоби, оренда, запаси, дохід та витрати, основні положення щодо яких мають бути в ній закріплені. Міжнародний ринок логістичних послуг постійно зростає та технологічно змінюється, тому дослідження у сфері

обліку та звітності логістичних компаній за МСФЗ є актуальними та важливими, адже сприятимуть покращенню управління компанією та її розвитку в динамічних ринкових умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Корнилюк Р. Тисяча найбільших українських компаній за доходами у 2023 році. YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/data-research/tysiacha-naybilshykh-ukrayinskykh-kompaniy-za-dokhodamy-u-2023-rotsi/>
2. Біроваш М., Гусев Ю., Циганок О. Галузеві тренди. Стан логістичної галузі в Україні: тренди та особливості. Kyivstar Business Hub: веб-сайт. URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/galuzevi-trendi-stan-logistichnoyi-galuzi-vukrayini-trendi-ta-osoblivosti>
3. Косташ Т. В. Формування облікової політики за МСФЗ як стимул ефективного розвитку підприємства. *Молодий вчений*. 2018. № 4(1). С. 134–138. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4669/4591>
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%208_ukr_2023.pdf
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr19.pdf
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2016_ukr_2023.pdf
7. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 «Оренда». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%A4%D0%97%2016_ukr_2023.pdf
8. Ромашко О. М., Татенко Н. Ю., Татенко М. Ю. Основні проблемні аспекти оренди за МСФЗ та шляхи їх вирішення. *Бізнес-інформ*. 2021. № 12. С. 210–217. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-12_0-pages-210_217.pdf
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%202_ukr_2023.pdf
10. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%A4%D0%97%2015_ukr_2023.pdf
11. Smith D. Best Practices for Revenue Recognition in the Logistics Industry: Ensuring Accuracy Across Services. Accounting for Everyone: веб-сайт. URL: <https://accountingforeveryone.com/what-are-the-best-practices-for-revenue-recognition-in-the-logistics-industry-given-the-variety-of-services-offered/>
12. Воробець Є. О. Управлінський облік витрат в міжнародній логістиці: формування собівартості логістичних послуг. *Економіка та суспільство*. 2024. № 66. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-2>
13. Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті: наказ Міністерства транспорту України від 05.02.2001 року № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0065361-01#Text>
14. Про затвердження Плану рахунків активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 01.12.2011 року №1591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>

REFERENCES:

1. Kornyliuk R. (2024) Tysiacha naibilshykh ukrainiskykh kompanii za dokhodamy u 2023 rotsi [One thousand largest Ukrainian companies by revenue in 2023]. YouControl. Available at: <https://youcontrol.com.ua/data-research/tysiacha-naybilshykh-ukrayinskykh-kompaniy-za-dokhodamy-u-2023-rotsi/>
2. Birovash M., Husiev Yu., Tsyhanok O. (2024) Haluzevi trendy. Stan lohistrychnoi haluzi v Ukraini: trendy ta osoblyvosti [Industry trends. The state of the logistics industry in Ukraine: trends and features]. Kyivstar Business Hub. Available at: <https://hub.kyivstar.ua/articles/galuzevi-trendi-stan-logistichnoyi-galuzi-v-ukrayini-trendi-ta-osoblivosti>
3. Kostash T. V. (2018) Formuvannia oblikovoi polityky za MSFZ yak stymul efektyvnoho rozvytku pidpriemstva [Formation of accounting policy under IFRS as an incentive for effective development of the enterprise]. *Molodyi vchenyi*, vol. 4(1), pp. 134–138.

4. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 8 «Oblikovi polityky, zminy v oblikovykh otsinkakh ta pomylyky» [International Accounting Standard 8. Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors]. Available at: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%208_ukr_2023.pdf
5. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 1 «Podannia finansovoi zvitnosti» [International Accounting Standard 1. Presentation of Financial Statements]. Available at: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr19.pdf
6. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 16 «Osnovni zasoby» [International Accounting Standard 16. Property, Plant and Equipment]. Available at: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2016_ukr_2023.pdf
7. Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti 16 «Orenda» [International Financial Reporting Standard 16. Leases]. Available at: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%A4%D0%97%2016_ukr_2023.pdf
8. Romashko O. M., Tatenko M. Yu., Tatenko N. Yu. (2021) Osnovni problemni aspekty orendy za MSFZ ta shliakhy yikh vyrishennia [The Main Problematic Aspects of the Accounting of the IFRS Lease and Ways to Solve Them]. *Biznes-inform*, vol. 12, pp. 210–217.
9. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 2 «Zapasy» [International Accounting Standard 2. Inventories]. Available at: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%202_ukr_2023.pdf
10. Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti 15 «Dokhid vid dohovoriv z kliientamy» [International Financial Reporting Standard 15. Revenue from Contracts with Customers]. Available at: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%A4%D0%97%2015_ukr_2023.pdf
11. Smith D. (2024) Best Practices for Revenue Recognition in the Logistics Industry: Ensuring Accuracy Across Services. *Accounting for Everyone*. Available at: <https://accountingforeveryone.com/what-are-the-best-practices-for-revenue-recognition-in-the-logistics-industry-given-the-variety-of-services-offered/>
12. Vorobets Y. O. (2024) Upravlinskyi oblik vytrat v mizhnarodnii lohistytsi: formuvannia sobivartosti lohistychnykh posluh [Cost accounting in international logistics: formation of logistics service costs]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 66.
13. Pro zatverdzhennia Metodychnykh rekomendatsii z formuvannia sobivartosti perevezen (robit, posluh) na transporti [On the approval of Methodological recommendations on the formation of the cost of transportation (works, services) in transport]. Ministerstvo transportu Ukrainy. Nakaz vid 05.02.2001 roku no. 65. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0065361-01#Text>
14. Pro zatverdzhennia Planu rakhunkiv aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpriemstv i orhanizatsii [On Approval of the Plan of Accounts of Assets, Capital, Liabilities and Business Transactions of Enterprises and Organizations]. Ministerstvo finansiv Ukrainy. Nakaz vid 01.12.2011 roku no. 1591. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>